



Lihtohatist põhjustav viirus levib sageli suudeldes.

# Mis on ohatis

**Lihtohatis lööb sageli välja külmetuse, gripi ja isegi stressi mõjul. Kuid ohatisi on ka teisi.**

Ohatis ehk herpes on naha või limaskestast haigus, mille tunnuseks on rühmiti paiknevad villikesed. Tuntakse liht-, genitaal- (suguelundite) ja vöötohatist.

## Lihtohatis – levinumaid haigusi

Lihtohatis on üks levinumaid haigusi. Tekitajateks on viirused, peamiselt liht-herpese viiruse tüüp 1. Nakatatakse sageli otsesel kokkupuutel viirust omava inimesega, näiteks suudlemisel.

Näole, eelkõige huultele, harvem suulimaskestale või ninasõõrme piirkonda tekib vähene punetus ja edasi väikesed villid. Need kuivavad mõne päeva pärast koorikuteks, mis armi jätmata irduvad.

Lihtohatis kordub sageli, mõnikord isegi lühikeste vaheaegade järel. Villid võivad paikneda ühes ja samas kohas.

Viirus peitub sageli organismis, ilma et põhjustaks haigusnähte. Sümptomid ilmnevad alles mõne teguri toimel, mis organismi immuunsust nõrgestab: külmetamine, gripp, paragripp, isegi stress.

Mõnikord algab lihtohatis palavikuga, külmavärinatega, peavaluga ning lümfisõlmede tursega.

Ohatise eelnähtude – pakitsus, sügelemine – ilmumisel soovitatakse hoida selle koha peal jäätükikest, siis villi ei tekigi.

## Genitaalohatisele teine viirusetüüp

Genitaalohatist põhjustab lihtohatise viiruse tüüp 2, kuid mõnikord võib seda teha ka tüüp 1.

Nakatatakse peamiselt sugulisel teel, otsesel kokkupuutel ohatisega.

Inimesel, kellel genitaalohatis kord juba avaldus, võib see teatud ajavahe mikes järel korduda. Enamiku ajast paiknevad viirused närviganglionides ega põhjusta sel ajal inimesele vaevusi. Kui viirused aktiveeruvad, väljuvad nad ganglionidest. Viirusi aktiveerivad üleväsimus, stress, teised viirusnakkused, menstruatsioon ja seksuaalvahekorraga kaasnevad väikesed vigastused suguelunditel.

Mõnikord haigusnähud puuduvad, aga inimene on nakkusohtlik ise seda teadmata.

Ka genitaalherpesel on iseloomulikud eelnähud: sügelus ja pakitsus genitaalide piirkonnas, palavik, peavalu, halb enesetunne, lihasevalu ja lümfisõlmede suurenemine.

Nii naistel kui ka meestel tekivad suguelunditele punetavad laigud ning veidi hiljem eri suuruse ja kujuga villid. Ville võib pidevalt juurde tekkida, varem ilmunud villid haavanduvad.

Haiguskolde ümbrus on turses, punetav ning valulik. Tavaliselt kaasneb ka nõrkustunne, palavik, peavalu ning valulikkus urineerimisel. Tuleb pöörduda arsti poole, kes määrab ravi.

## Vöötohatise on valulik

Vöötohatise tekitajaks on tuulerõugeviirus. Haigus algab peenevillilise lööbe ilmumisega nahale. Eelnevalt esineb lööbe tekkimise piirkonnas tugev närvivalu. Villikeste ilmumise ja taandumisega kaasneb sügelus, kõrvetustunne ning paikne valu, mis võib olla tugev ja kestev.

Villid paiknevad üksikult või laatumult (*kokku valgunult – toim*) põletikulisel nahal piki pea- ja seljaajunärvide kulgu. Kõige sagedamini esineb vöötohatise piki roietevaheliste närvide kulgu rindkere ühel poolel. Võib aga paikneda ka pikuti käel või jalal, ühel pool kaelal või näol (silmanärvi piirkonnas). Mõnikord kaasneb silma võrkkesta või ripskeha põletik.

Vahel täheldatakse esimestel päevadel kehatemperatuuri mõõdukat tõusu – kuni 38°.

Haigus kestab 2–5 nädalat. Villid kuivavad ja harilikult armi ei jää, vahel siiski tüsistuvad raskesti paranevate haavanditega. Valud võivad kesta mitu nädalat pärast villide kadumist.